

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

05.03.2025 р.

Одеса

№ 65/8-рк/к

Новобузька міська рада

«Інформація з обмеженим доступом»

Про припинення дій, що містять
ознаки порушення законодавства про захист
економічної конкуренції

1. Предмет рекомендацій

- (1) Про припинення дій Новобузької міської ради в особі виконавчого комітету, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме дії, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на відповідних автобусних маршрутах загального користування.
- (2) Дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, полягають у визначенні на території Новобузької міської територіальної громади автомобільних перевізників на автобусних маршрутах загального користування: на маршруті № 1 м. Новий Буг (зуп. Корчма) – с. Станційне (зал. Станція) 01.07.2020 (по 01.01.2021), маршруті № 1 та маршруті № 2 СТО - ЦЕНТР – РЕМ 01.12.2021, без проведення конкурсу.

2. Орган місцевого самоврядування, якому надаються рекомендації

- (3) Новобузька міська рада (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація з обмеженим доступом»*; місцезнаходження юридичної особи за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: *«Інформація з обмеженим доступом»*) за організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.
- (4) Відповідно до положень статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міська рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду і здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (5) Відповідно до абзацу п'ятого частини першої статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» система місцевого самоврядування включає виконавчі органи сільської, селищної, міської ради.
- (6) Згідно з частиною першою статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

- (7) Рішенням Новобузької міської ради від 26.01.2021 № 49 затверджено Регламент Новобузької міської ради VIII скликання (далі – Регламент). Відповідно до положень Регламенту Новобузька міська рада є представницьким органом місцевого самоврядування, що представляє інтереси Новобузької об'єднаної територіальної громади міста Новий Буг та сіл, а саме: Станційне, Загальна Користь, Петрівка, Добра Воля, Новосілля, Новодмитрівка, Новомихайлівка, Григорівка, Анастасівка, Розанівка, Новоантонівка у межах повноважень, визначених Конституцією України, Законом «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законами України. Міська рада є юридичною особою. Відповідно до статті 34 Регламенту рішення про утворення виконавчого комітету ради, його кількісний та персональний склад, внесення до нього змін та про його розпуск приймається відповідно міською радою виключно на пленарних засіданнях ради за пропозицією міського голови, на строк повноважень міської ради; виконавчий комітет міської ради діє згідно з Положенням про виконавчий комітет міської ради.
- (8) Частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (9) Ураховуючи, що в структурі місцевого самоврядування Новобузької міської ради її виконавчий комітет не утворений як окрема юридична особа, Новобузька міська рада в особі її виконавчого комітету є органом місцевого самоврядування, юридичною особою.

3. Процесуальні дії

- (10) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3, 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється державний контроль за дотриманням органами місцевого самоврядування Миколаївської області законодавства про захист економічної конкуренції у сфері пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах Миколаївської області.
- (11) З метою виконання доручень Антимонопольного комітету України від 10.06.2024 № 13-01/626 (вх. № 65-01/436К від 10.06.2024), від 04.11.2024 № 13-01/910 (вх. № 65-01/807К від 05.11.2024) Відділенням на адресу Новобузької міської ради надіслано: вимогу від 02.07.2024 № 65-02/1977є про надання інформації, на яку листом від 26.07.2024 № 1443.02.12 (вх. № 65-01/2104 від 30.07.2024) надано інформацію (пояснення та копії документів); вимогу від 14.11.2024 № 65-02/4247є про надання інформації, на яку листом від 10.12.2024 № 2309.02.12 (вх. № 65-01/3429 від 16.12.2024) надано інформацію (пояснення та копії документів).

4. Нормативно – правове регулювання

- (12) Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (13) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента

України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

- (14) Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.
- (15) Згідно з частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (16) Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (17) Відповідно до частини третьої статті 23 Господарського кодексу України (далі – ГК України) правові акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування, прийняті в межах їх повноважень, є обов'язковими для виконання усіма учасниками господарських відносин, які розташовані або здійснюють свою діяльність на відповідній території.
- (18) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (19) Відповідно до підпунктів 1, 2 пункту б) статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку належить здійснення заходів щодо розширення та вдосконалення мережі підприємств житлово-комунального господарства, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, розвитку транспорту і зв'язку; здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, транспорту, зв'язку, за технічним станом, використанням та утриманням інших об'єктів нерухомого майна усіх форм власності, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; прийняття рішень про скасування даного ними дозволу на експлуатацію об'єктів у разі порушення нормативно-правових актів з охорони праці, екологічних, санітарних правил, інших вимог законодавства.
- (20) Діяльність у сфері перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування регулюється, зокрема:
 - Законом України «Про автомобільний транспорт»;
 - Правилами надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2007 № 1184) (далі - Правила);
 - Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» (далі – Порядок).
- (21) Відповідно до визначення термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про автомобільний транспорт»:
 - *автомобільний транспорт* - галузь транспорту, яка забезпечує задоволення

потреб населення та суспільного виробництва у перевезеннях пасажирів та вантажів автомобільними транспортними засобами;

- *автомобільний транспортний засіб* - колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій (далі – транспортний засіб);
- *автобус* - транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно;
- *автобусний маршрут міський* - автобусний маршрут, який не виходить за межі території населеного пункту;
- *автобусний маршрут приміський* - автобусний маршрут, який з'єднує населені пункти і протяжність якого не перевищує 50 км;
- *автобусний маршрут загального користування* - автобусний маршрут, на якому здійснюють регулярні пасажирські перевезення;
- *автомобільний перевізник* - фізична або юридична особа, яка здійснює на комерційній основі чи за власний кошт перевезення пасажирів чи (та) вантажів транспортними засобами;
- *пасажирські перевезення* - перевезення пасажирів легковими автомобілями або автобусами;
- *перевезення пасажирів у звичайному режимі руху* - перевезення пасажирів автобусами на маршруті загального користування з дотриманням усіх зупинок, передбачених розкладом руху.

- (22) Частиною другою статті 5 цього Закону передбачено, що державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту спрямовані, зокрема, на створення рівних умов для роботи всіх суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту, обмеження монополізму та розвиток конкуренції.
- (23) Згідно з частиною дев'ятою статті 6 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи місцевого самоврядування формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і здійснюють у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території, запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду та встановлюють порядок її функціонування, а також види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів; визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.
- (24) Відповідно до пункту 14 Правил регулярні перевезення організовують відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування (організатори регулярних перевезень) згідно з програмами розвитку автомобільного транспорту на відповідній території з метою задоволення потреби населення у перевезеннях з урахуванням пропозицій громадян, підприємств, установ, організацій і автомобільних перевізників.
- (25) Пунктом 16 Правил унормовано, що забезпечення організації пасажирських перевезень покладається на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, визначені у статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (26) Відповідно до абзацу першого частини першої статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень покладається на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, - на виконавчий орган ради, що представляє інтереси відповідної територіальної громади.
- (27) Згідно з частиною першою статті 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень

пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

- (28) Відповідно до частин першої - третьої статті 35 Закону України «Про автомобільний транспорт» послуги пасажирського автомобільного транспорту поділяють на послуги з перевезення пасажирів автобусами, на таксі та легковими автомобілями на замовлення.
- (29) Послуги з перевезення пасажирів автобусами можуть надаватися за видами режимів організації перевезень: регулярні, регулярні спеціальні, нерегулярні.
- (30) Перевезення пасажирів автобусами в режимі регулярних пасажирських перевезень здійснюють автомобільні перевізники на автобусних маршрутах загального користування на договірних умовах із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.
- (31) Частиною шостою статті 35 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначено, що автобусні маршрути за видами сполучень поділяються на: міські, приміські, міжміські, міжнародні.
- (32) Згідно із частиною сьомою статті 35 цього Закону автобусні маршрути за видами перевезень поділяються на: загального користування, спеціальних перевезень, нерегулярних перевезень.
- (33) Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування міському, приміському та міжміському, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), укладається між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та автомобільним перевізником і вважається укладеним з моменту його підписання сторонами.
- (34) Частинами першою - третьою статті 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» передбачено, що визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах. Об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів). На конкурс виносяться маршрути із затвердженими паспортами.
- (35) Згідно із частинами першою та восьмою статті 44 вказаного Закону організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Договір з переможцем конкурсу (або дозвіл) органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають (або надають) на термін від трьох до п'яти років.
- (36) Пунктом 1 розділу «Загальна частина» Порядку визначено, що цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з перевезення пасажирів на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території області, на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області, на міських, приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади (далі – конкурс).
- (37) Згідно з абзацом четвертим пункту 4 Порядку відповідно до вимог статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» організатором перевезень на автобусному маршруті загального користування є виконавчий орган ради, яка представляє інтереси відповідної територіальної громади, - на міських, приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади (далі - маршрут в межах території однієї територіальної громади).

- (38) Пунктом 5 Порядку передбачено, що метою визначення автомобільного перевізника на конкурсних засадах є:
- реалізація основних напрямів розвитку галузі автомобільного транспорту;
 - створення безпечних умов для перевезення пасажирів автомобільним транспортом;
 - покращення якості та доступності пасажирських перевезень;
 - створення конкурентного середовища;
 - забезпечення оновлення рухомого складу;
 - підвищення рівня безпеки перевезень пасажирів;
 - забезпечення виконання соціально значущих перевезень.
- (39) Пунктом 13 Порядку визначено, що якщо перевізником-претендентом на один чи кілька об'єктів конкурсу є тільки один автомобільний перевізник, він визнається переможцем у разі його відповідності вимогам статей 45 і 46 Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (40) Абзацами сьомим - десятим пункту 53 Порядку передбачено, що якщо перевізник-претендент брав участь у конкурсі і визнаний переможцем у кількох конкурсах, договір укладається (дозвіл видається) окремо на кожний об'єкт конкурсу. Строк дії договору або дозволу, який укладається (видається) за результатами конкурсу, становить від трьох до п'яти років.
- (41) Строк дії договору продовжується один раз на три роки за рішенням організатора перевезень за наявності заяви автомобільного перевізника - переможця попереднього конкурсу, яку він подає за формою згідно з додатком 7, в якій, зокрема, зазначається інформація про підтверджене інвестування коштів на придбання більш нових та/або комфортабельних автобусів стосовно тих, які використовувались автомобільним перевізником на об'єкті конкурсу, а також за відсутності у зазначеного автомобільного перевізника, що здійснював перевезення за цим маршрутом протягом попереднього періоду, порушень умов укладеного попереднього договору, строк дії якого становить від трьох до п'яти років.
- (42) Договір або дозвіл може бути достроково розірвано (анульовано) організатором перевезень в частині відносин щодо обслуговування усього (усіх) маршруту (маршрутів) та/або виконання окремих рейсів з підстав, визначених підпунктом 2 пункту 55 цього Порядку.
- (43) Статтею 42 Конституції України проголошується, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.
- (44) Статтею 6 ГК України визначені загальні принципи господарювання в Україні, серед яких: забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання; обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави.
- (45) Відповідно до частини першої статті 25 ГК України держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- (46) Згідно з частиною другою статті 25 ГК України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку.
- (47) Відповідно до частини третьої статті 25 ГК України уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня

конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.

- (48) Частиною першою статті 40 ГК України передбачено, що державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства, захист інтересів підприємців та споживачів від його порушень здійснюються Антимонопольним комітетом України відповідно до його повноважень, визначених законом.
- (49) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносять органи державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються цим Законом. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (50) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (51) Відповідно до частини другої статті 4 цього Закону суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (52) Виконання, зокрема, органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення конкурентного середовища для здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою економічної конкуренції.
- (53) Недотримання, зокрема, органами місцевого самоврядування зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до нездійснення ними заходів щодо сприяння розвитку конкуренції, що є одним із заходів, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (53) Відтак, реалізація Новобузькою міською радою в особі її виконавчого комітету покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, в тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Обставини, що свідчать про наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

- (54) Відділенням проаналізовано інформацію (пояснення та копії документів), отриману від Новобузької міської ради листами від 26.07.2024 № 1443.02.12 (вх. № 65-01/2104 від 30.07.2024), від 10.12.2024 № 2309.02.12 (вх. № 65-01/3439 від 16.12.2024), та встановлено таке.
- (55) Суб'єктом-організатором пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Новобузької територіальної громади, є Новобузька міська рада в особі виконавчого комітету.
- (56) На території Новобузької територіальної громади функціонує комунальне підприємство Новобузької міської ради «Добробут», ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація з

обмеженим доступом»¹, місцезнаходження - «Інформація з обмеженим доступом» (далі – КП НМР «Добробут»).

- (57) Рішенням Новобузької міської ради від 21.12.2015 № 19 затверджено Статут КП НМР «Добробут», в якому одним із видів діяльності цього підприємства визначено здійснення перевезення населення на міських та приміських маршрутах загального користування.
- (58) Новобузькою міською радою в особі міського голови укладено з КП НМР «Добробут» Тимчасовий договір на перевезення пасажирів автомобільним транспортом від 01.12.2021 № 1/12/2021, терміном дії з 01.12.2021 до дня визначення переможця конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті (пункт 4.1 даного договору).
- (59) Згідно з цим тимчасовим договором замовник – Новобузька міська рада в особі міського голови надає перевізнику - КП НМР «Добробут» право на здійснення перевезень на автобусних маршрутах загального користування: маршруті № 1 м. Новий Буг (зуп. Корчма) – с. Станційне (зал. Станція) та маршруті № 2 СТО - ЦЕНТР – РЕМ.
- (60) Тарифи на перевезення пасажирів на маршрутах № 1 та № 2 затверджені рішеннями виконавчого комітету Новобузької міської ради: рішенням від 28.12.2021 № 217 «Про затвердження тарифів на перевезення пасажирів на міських маршрутах загального користування» (10 грн. за один квиток, для школярів та студентів - 5 грн. за один квиток), рішенням від 25.10.2022 № 157 «Про затвердження тарифів на перевезення пасажирів на міських маршрутах загального користування» (20 грн. за один квиток, для школярів та студентів - 5 грн. за один квиток).
- (61) Новобузькою міською радою з часу укладення з КП НМР «Добробут» Тимчасового договору на перевезення пасажирів автомобільним транспортом від 01.12.2021 № 1/12/2021 не було забезпечено проведення конкурсу на визначення автомобільного перевізника на автобусних маршрутах загального користування № 1 та № 2.
- (62) Новобузька міська рада зазначила, що конкурс не проведено у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні.
- (63) Відділення відзначає, що укладення договорів на перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування поза конкурсною процедурою не передбачено чинним законодавством України.
- (64) Підстава (можливість) укладання тимчасового договору визначена підпунктом 2 пункту 55 Порядку (в редакції, чинній на час укладення зазначеного вище договору), яким передбачено, що інший автомобільний перевізник один раз і тимчасово – на строк не більш як три місяці та до проведення конкурсу призначається у разі наявності чітко визначених обставин: дострокового розірвання договору у разі наявності фактів порушення перевізником умов договору або дозволу. Розірвання договору (анулювання дозволу) відбувається після невиконання надісланого організатором попередження такому перевізникові про недопущення порушення умов договору (дозволу). У такому разі для роботи на внутрішньообласному, внутрішньорайонному та міському автобусному маршрутах призначається автомобільний перевізник, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, на строк до закінчення строку дії договору (дозволу), який було розірвано (анульовано), а в разі його відмови чи відсутності - призначається до проведення конкурсу інший автомобільний перевізник, транспортні засоби якого відповідають за параметрами, класом, категорією, комфортністю і пасажиромісткістю вимогам, передбаченим для відповідного виду перевезень, один раз на строк не більш як три місяці.
- (65) Призначення організатором перевізника на строк понад три місяці та без подальшого проведення конкурсу на відповідні маршрути – не передбачено законодавством.
- (66) З наданої Новобузькою міською радою до Відділення інформації вбачається, що дострокового розірвання за ініціативи замовника перевезень договорів, які діяли до укладення Тимчасового договору з КП НМР «Добробут», не було. Раніше чинні за маршрутами № 1 та № 2 договори (з іншими перевізниками) були розірвані Новобузькою міською радою в особі

виконавчого комітету задовго до укладення з КП НМР «Добробут» зазначеного тимчасового договору, й відбулося таке розірвання за заявами (зверненнями) перевізників, які обслуговували маршрути № 1 та № 2 (суб'єкти господарювання мотивували, зокрема низькою вартістю проїзду), а не внаслідок порушення ними умов договорів.

- (67) Надана Новобузькою міською радою у листі від 10.12.2024 № 2309.02.12 (вх. № 65-01/3439 від 16.12.2024) інформація свідчить про такі обставини.
- (68) На маршруті № 1 раніше здійснював перевезення пасажирів автомобільним транспортом приватний підприємець Гайдук Юрій Савелійович (*«Інформація з обмеженим доступом»*) (далі – ПП Гайдук) як переможець конкурсу що проведений на підставі розпорядження Новобузької міської ради від 18.05.2015 № 105-р «Про проведення конкурсів з перевезення пасажирів на маршрутах міського автобусного сполучення на території Новобузької міської ради», згідно з договором від 01.07.2015 без номеру, укладеним з ним Новобузькою міською радою в особі міського голови, з терміном дії з 01.07.2015 по 01.07.2020.
- (69) По завершенню терміну дії вказаного договору Новобузькою міською радою в особі міського голови 01.07.2020 укладено з ПП Гайдуком Тимчасовий договір на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на даному маршруті (далі – Тимчасовий договір) з терміном дії з 01.07.2020 до дня визначення переможця конкурсу з перевезення пасажирів на даному маршруті.
- (70) При цьому впродовж 2020 року такий конкурс не проведено Новобузькою міською радою в особі виконавчого комітету.
- (71) Від ПП Гайдука до Новобузької міської ради надійшов лист від 15.12.2020, яким він попередив про припинення перевезень пасажирів за Тимчасовим договором з 01.01.2021. У зв'язку з цим даний договір було розірвано сторонами.
- (72) На маршруті № 2 раніше здійснював перевезення пасажирів автомобільним транспортом приватний підприємець Сорока Віктор Миколайович (*«Інформація з обмеженим доступом»*) (далі – ПП Сорока) як переможець конкурсу, що проведений на підставі вказаного вище розпорядження Новобузької міської ради від 18.05.2015 № 105-р, згідно з договором від 01.07.2015 без номеру, що укладений з ним Новобузькою міською радою в особі міського голови, з терміном дії з 01.07.2015 по 01.07.2020.
- (73) ПП Сорока звернувся з листом від 05.01.2016 про розірвання даного договору; згідно з рішенням Новобузької міської ради від 09.02.2016 № 7 договір вирішено достроково розірвати з 01.03.2016, оголосити конкурс на перевезення пасажирів за цим маршрутом, надати тимчасовий дозвіл, до чергового конкурсу, терміном на один місяць, на обслуговування цього маршруту.
- (74) Проте такий конкурс не оголошувався та не проводився організатором пасажирських перевезень, тимчасовий дозвіл на обслуговування маршруту № 2 не видавався, перевезення пасажирів по маршруту № 2 не здійснювалися до того часу, поки на даному маршруті не розпочало виконувати перевезення пасажирів КП НМР «Добробут» (грудень 2021 року).
- (75) Таким чином, узагальнений аналіз наведених вище законодавчих норм та встановлених Відділенням обставин при здійсненні державного контролю за дотриманням Новобузькою міською радою в особі її виконавчого комітету законодавства про захист економічної конкуренції дає підстави для таких висновків.
- (76) Реалізація органами місцевого самоврядування покладених на них повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, в тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (77) Забезпечення організації пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, покладається на виконавчий орган ради, що представляє інтереси відповідної територіальної громади.
- (78) Визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.

- (79) Організатором пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Новобузької територіальної громади, є Новобузька міська рада в особі виконавчого комітету.
- (80) Перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування - маршруті № 1 м. Новий Буг (зуп. Корчма) – с. Станційне (зал. Станція) та маршруті № 2 СТО - ЦЕНТР – РЕМ наразі здійснюється КП НМР «Добробут» (на підставі тимчасового договору), якому виконавчим комітетом Новобузької міської ради встановлено чинні тарифи на послуги пасажирського автотранспорту в розмірі 20 грн. за один квиток, а для школярів та студентів - 5 грн. за один квиток.
- (81) Підстави укладення тимчасових договорів чітко визначені законодавством. Проте Новобузька міська рада не мала таких підстав ні для укладення тимчасового договору від 01.07.2020 з ПП Гайдуком (на здійснення перевезень по маршруту № 1), ні для укладення тимчасового договору від 01.12.2021 з КП НМР «Добробут» (на здійснення перевезень по маршрутам № 1 та № 2).
- (82) Конкурс на визначення автомобільних перевізників на міських автобусних маршрутах загального користування № 1 та № 2 після 2015 року не проводився виконавчим органом Новобузької міської ради, що представляє інтереси Новобузької територіальної громади.
- (83) Чинне законодавство не звільняє органи місцевого самоврядування від обов'язку проведення конкурсу з перевезення пасажирів під час дії воєнного стану, окрім випадків, чітко визначених законодавством – а саме, у разі, коли у період дії воєнного стану закінчився строк дії договору або дозволу, то він вважається таким, дію якого продовжено на період дії воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування (пункт 4¹ Порядку, пункт 14¹ Правил).
- (84) Отже, Новобузька міська рада в особі виконавчого комітету не забезпечила проведення конкурсів з визначення автомобільного перевізника на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Новобузької територіальної громади. Тим самим орган місцевого самоврядування створив умови, за яких перевезення пасажирів автобусом у межах вказаної території по маршруту № 1 здійснював з 01.07.2020 по 01.01.2021 ПП Гайдук не на конкурсних засадах, а з грудня 2021 року по маршруту № 1 та маршруту № 2 здійснює КП НМР «Добробут», яке отримало таке право не на конкурсних засадах, що не відповідає вимогам законодавства.
- (85) Відтак, суб'єкти господарювання (КП НМР «Добробут» з грудня 2021 року, ПП Гайдук у період з 01.07.2020 по 01.01.2021) здобули переваги над іншими не завдяки власним досягненням, що є основною ознакою економічної конкуренції, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним із яких є вплив органу місцевого самоврядування (Новобузької міської ради в особі виконавчого комітету), а саме визначення автомобільного перевізника на автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах Новобузької територіальної громади по маршруту № 1 та маршруту № 2 не на конкурентних засадах, без проведення конкурсу. Це, в свою чергу, могло мати негативний вплив на конкуренцію на ринку послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, оскільки суб'єкти господарювання, які надавали/надають аналогічні послуги, могли бути обмежені в можливості вступити на цей ринок та здійснювати господарську діяльність у вказаних територіальних межах.
- (86) Так, зокрема, на території Миколаївської області діють суб'єкти господарювання, які, відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, провадять господарську діяльність, зокрема, за кодом «Інформація з обмеженим доступом»: ТОВ «Голта Автотранс», ПП «Талісман», ПП «Автореал», ПП «Свротранс Юг», ФОП Люхнич П.П., ТДВ «Оріон-Авто», ТОВ «Гаджиєв» та інші.
- (87) Отже, ринок послуг з перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування є конкурентним, налічує певну кількість його учасників та має бути відкритим для вступу нових учасників.

5. Негативний вплив на конкуренцію

- (88) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (89) Конкурсна процедура покликана забезпечити відкритість та прозорість порядку обрання суб'єкта господарювання і має забезпечити змагальність учасників ринку, внаслідок чого обирається найкраща пропозиція на ринку. Ці завдання відповідають принципам ефективної конкуренції на основі показників діяльності та власних досягнень суб'єктів господарювання.
- (90) Непроведення конкурсу з визначення автомобільного перевізника на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Новобузької територіальної громади (по маршруту № 1 м. Новий Буг (зуп. Корчма) – с. Станційне (зал. Станція) та маршруту № 2 СТО - ЦЕНТР – РЕМ), могло обмежити право інших учасників ринку – потенційних конкурентів, які бажають/можуть мати бажання та спроможні працювати на ньому, можливості змагатися за отримання права здійснювати господарську діяльність на зазначеній території, та відповідно, доступу на ринок на конкурентних засадах.
- (91) Надання права здійснювати перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права надання таких послуг кращі умови їх надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами господарювання.
- (92) Внаслідок дій Новобузької міської ради в особі виконавчого комітету ПП Гайдук з 01.07.2020 по 01.01.2021, а комунальне підприємство Новобузької міської ради «Добробут» з грудня 2021 року отримали переваги під час господарської діяльності не завдяки власним досягненням, здобутим в результаті участі у відповідному конкурсі, внаслідок чого було б забезпечено змагання з іншими суб'єктами господарювання - конкурентами, що є однією із умов економічної конкуренції, а за рахунок зовнішніх чинників, якими в цьому випадку є вплив органів місцевого самоврядування, наділених владними повноваженнями.
- (93) Ураховуючи, що змагання між суб'єктами господарювання є головною ознакою конкуренції, то визначення автомобільних перевізників на автобусних маршрутах загального користування, що не виходить за межі території Новобузької міської територіальної громади, без проведення конкурсу, могло обмежувати право осіб, які мали (мають, могли мати) бажання, можливість та намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності, що могло призвести до недопущення конкуренції на ринку.
- (94) Під недопущенням конкуренції розуміється будь-яка ринкова поведінка, що заважає появі конкуренції або нових конкурентів.
- (95) Недопущення конкуренції передбачає створення такої ситуації, коли підвищуються бар'єри входження на ринок потенційних конкурентів або створюються умови, відповідно до яких суб'єкти господарювання, що працюють на одному ринку з об'єктивних причин, не конкурують. У цьому випадку недопущення конкуренції може мати місце на тому ринку, на якому конкуренції не було.
- (96) Внаслідок змін у стані конкуренції створюються менш або більш сприятливі умови конкуренції для окремих суб'єктів господарювання, в той час як для інших суб'єктів господарювання ці умови залишаються незмінними.

6. Висновки адміністративної колегії

- (97) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями, зокрема, органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (98) Згідно з частиною третьою статті 15 цього Закону вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (99) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (100) При цьому встановлення органами Антимонопольного комітету України факту завдання шкоди конкуренції такими антиконкурентними діями не є необхідним. Достатнім є високий ступінь імовірності настання антиконкурентних наслідків за результатами конкретних управлінських рішень, дій (бездіяльності) органів місцевого самоврядування.
- (101) Таким чином, дії Новобузької міської ради в особі виконавчого комітету, які полягають у визначенні на території Новобузької міської територіальної громади автомобільних перевізників на автобусних маршрутах загального користування: на маршруті № 1 м. Новий Буг (зуп. Корчма) – с. Станційне (зал. Станція) 01.07.2020 (до 01.01.2021), маршруті № 1 та маршруті 2 СТО - ЦЕНТР – РЕМ 01.12.2021 без проведення конкурсу, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.
- (102) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Ураховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Новобузькій міській раді в особі виконавчого комітету (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація з обмеженим доступом») припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме дії, які можуть

призвести до недопущення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на відповідних автобусних маршрутах загального користування,

шляхом визначення на території Новобузької територіальної громади на конкурсних засадах суб'єктів господарювання - автомобільних перевізників на автобусних маршрутах загального користування - маршруті № 1 м. Новий Буг (зуп. Корчма) – с. Станційне (зал. Станція), маршруті № 2 СТО - ЦЕНТР – РЕМ.

Про виконання рекомендацій повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в **тримісячний строк** з дня отримання цих рекомендацій з наданням копій підтверджувальних документів.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО